

Environmentální historie

Mgr. Lukáš Dolák, Ph.D.

Obsah

1. Prezentace článku
2. Zadání seminární práce

Prezentace článku

Prezentace článku

- Každý student/ka si vybere do **1. 10. 2024** jeden odborný recenzovaný článek, který se bude dotýkat problematiky environmentální historie (viz přednáška Úvod do studia EH)
- Článek se může dotýkat tématu i diplomové práce
- Vybraný článek zašle student/ka do **1. 10. 2024** ke schválení cvičícímu (dolak@sci.muni.cz)
- Studenti si vyberou datum prezentace článku na semináři dne 3. 10. 2024

Prezentace článku

- Článek je možné vybrat z EH zaměřených časopisů, např:
  - [Environmental history](#)
  - [Environment and History](#)
  - [Journal of World History](#)
  - [The Holocene](#)
  - [Regional Environmental Change](#)
  - [Historická geografie](#)
  - [Hospodářské dějiny](#)

Prezentace článku

- Studenti odprezentují ve zvolený den na 8–10 slidech cíle, užité **metody** a **hlavní výsledky** vybraného článku
- Není nutné detailně popisovat metodiku článku, naopak je doporučeno smysluplně a „lidsky“ zhodnotit jeho závěry
- Od zbylých posluchačů bude **očekávána diskuze** k prezentovanému článku
- K podpoření diskuze si **každý prezentující student připraví 3 otázky** zaměřené na významné výstupy z článku hodné zapamatování pro všechny
- Prezentaci studenti zároveň vloží do odevzdávárny „Prezentace článku“, nejpozději však do **15. 12. 2024** včetně

Zadání seminární práce

„Environmentální historie mé obce“

Cíl seminární práce

- Zpracování **environmentální historie vlastní obce/městské části** za posledních několik desetiletí (min. 30 let)
- Popis **nejpodstatnějších proměn** v krajině
- **Srovnání stavu** krajiny na počátku a na konci sledovaného období
- **Uvědomění si podstaty** a dopadů popsaných změn na život obyvatel dané obce/městské části a analýza jejich příčin
- Aplikace metod environmentálně-historického výzkumu

Postup práce

- **Vyberte** Vaši **obec/městskou část**, kterou budete zpracovávat
- Stanovte **studované území** (čtverec o straně cca 5 km)
- **Zkonzultujte** vybrané území se cvičícím na dalším cvičení
- **Oslovte možné respondenty** (rodiče, prarodiče aj.) ochotné poskytnout rozhovor a schopné poskytnout potřebné informace
- **Sestavte seznam** relevantních **otázek** pro respondenty
  - typ zástavby v obci/městské části v nejstarší době
  - typické rysy krajiny

Postup práce

- **Sestavte seznam relevantních otázek pro respondenty**
  - velikost polí
  - pěstované plodiny
  - změna v lesnatosti a využívání lesů
  - proměny vodních toků
  - způsob využití trvale travnatých ploch
  - využití zahrad
  - vývoj silniční sítě
  - změny v biodiverzitě
  - aj.

Postup práce

- **Domluvte čas a místo rozhovoru** a požádejte o svolení rozhovor nahrát (nahrání rozhovoru je dobrovolné)
- **Uskutečňte rozhovor**, zaznamenejte odpovědi (písemně vlastními slovy, audio záznam) a stanovte délku studovaného období
- **Vytvořte obraz krajiny** na počátku studovaného období, **popište změny** v jeho průběhu a **srovnejte** s dnešním obrazem na základě získaných odpovědí a vlastních postřehů

Postup práce

- **Srovnejte obraz krajiny** v průběhu studovaného období prostřednictvím **leteckých snímků** (možnost rozšířit o III. VM, případně i historické a vlastní fotografie)
- **Stanovte**, jakými **změnami** studovaná krajina prošla, které změny nejvíce ovlivnily ráz studované krajiny a jak se tyto změny **promítly do života** respondenta/respondentů

Náležitosti práce

- Úvodní strana s názvem seminární práce, jméno autora, rok
- Obsah
- Úvod (popis vybrané obce/městské části a studovaného území z FG a HG hlediska, studované období, zapojení respondenti a jejich vztah k území, užité zdroje dat)
- Popis zaznamenaných změn ve studovaném území na základě rozhovoru s respondentem/respondenty a leteckých snímků, map

Náležitosti práce

- Letecké snímky, mapy, fotografie studovaného území
- Závěr (zhodnocení změn, jejich promítnutí do rázu krajiny)
- Seznam použité literatury/zdrojů
- Doporučený rozsah práce: cca 10 normostran

Hodnocení

- **Hodnocení závisí na:**
  - **kvalitě** formulování získaných informací,
  - **formě** a úrovni odevzdané vlastní seminární práce,
  - **výsledné zhodnocení** výsledků během kolokvia.
- **Termín odevzdání:**
  - odevzdávárna IS do **8. 12. 2024** včetně

Doporučené zdroje dat

- Pamětníci (rodiče, prarodiče aj.)
- Kuča, K.: Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. I.–VIII. díl, Praha, Libri, 1996–2011
- [Historický lexikon obcí ČR](#)
- [Historický atlas měst ČR](#)
- [Vlastivěda moravská](#)

Doporučené zdroje dat

- Mapové portály ČR:
  - letecké snímky: www.mapy.cz
    - ČÚZK: https://lms.cuzk.cz/lms/lms_prehl_05.html
  - [Staré mapy.cz](http://Starémapy.cz)
  - Geoportal
  - [Ústřední archiv zeměměřictví a katastru](http://Ústředníarchivzeměměřictvíakatastru): náhledy map Stablního katastru (císařské otisky), toposekce III. vojenského mapování, Sbírký map a plánů do roku 1850
  - Prezentace starých mapových děl z území Čech, Moravy a Slezska: <http://oldmaps.geolab.cz>

Doporučené zdroje dat

- Mapové portály SK a zahraničí:
  - [Topo mapa SK](#)
  - [Enviportal](#)
  - Letecké snímky Slovensko: www.mapy.cz (do r. 2003)
  - [Old maps online](#)
  - [Historické ortofoto SK](#)
  - [Country maps](#)
  - [Mapy opevnění](#) – topo mapy ČSSR
  - mapy III. vojenského mapování (viz Old maps online)

Doporučené zdroje dat

- Různé:
  - YouTube
  - [Česko země příběhů](#)

Metoda rozhovoru

- Oslovení dotyčného respondenta v dostatečném časovém předstihu
- Získání případného souhlasu s nahráním rozhovoru
- Sestavení otázek pro respondenta/respondenty
- Domluvení termínu rozhovoru
- Rozhovor:
  - zahřívací otázky
  - položení předem připravených otázek

Metoda rozhovoru

- Rozhovor:
  - položení doplňujících otázek
  - přenechání potřebného prostoru pro respondenta
  - shrnutí základních poznatků z rozhovoru
  - ukončení rozhovoru a poděkování za spolupráci
- Excerpce požadovaných informací z rozhovoru